

Checklista för källkritik

Vad är en källa? En källa kan vara *skriftlig* exempelvis böcker, tidningar, tidskrifter. Den kan vara *mundlig*, i form av en intervju, och den kan vara *materiell*. Då kan det vara en byggnad eller kanske en gammal keramikskål.

När man söker på Internet är det viktigt att hela tiden ha i bakhuvudet att vem som helst kan lägga ut vad som helst på nätet och samtidigt få det att se "riktigt" ut. Vad gäller andra media, till exempel böcker, tidningsartiklar, är det oftast någon som granskat den informationen vi får se. Att vara källkritisk är alltid viktigt vilket material man än använder. Därför måste du själv granska den information du hittar på Internet och i andra källor. Detta kan du göra genom att ställa följande frågor till ditt material.

Frågor som är bra att ställa om materialet är:

Varifrån kommer informationen? Finns det kontaktuppgifter?

Det är skillnad om det är en privatperson, en organisation, ett Universitet/Högskola eller en myndighet som står bakom informationen. Det allra viktigaste är att det finns kontaktuppgifter till den/dem som har lagt ut informationen. Copyright symbolen © visar vem som äger innehållet i en bok eller på en hemsida och är då den som står bakom informationen.

Är informationen sann?

Det är alltid viktigt att kontrollera informationen du hittar på Internet mot en tryckt källa. Även att kontrollera en tryckt källa mot en annan tryckt källa. Helt enkelt att använda sig av mer än en källa. Verkar information i en källa misstänkt eller inte stämmer, välj då bort denna källa.

När publicerades texten eller när uppdaterades Internetsidan?

Är en sida uppdaterad med ett relativt nytt datum så vet man att någon ser över sidan med jämna mellanrum. En sådan sida är att föredra framför en sida som inte varit uppdaterad på flera år. Kom boken för flera år sedan, kolla om det finns någon nyare. Ibland kan Internet vara en bättre källa än en bok. Det gäller bland annat uppgifter om folkmängd, valutakurs eller likande.

Av vilken anledning är texten gjord?

Har texten publicerat för att kunna ge information, fakta eller är det för att sprida argument och försöka påverka omgivningen. En sida som försöker att sprida argument för att kunna påverka omgivningen ska användas endast med största försiktighet. Det kan även handla om att man vill sälja något eller visa på den senaste forskningen inom ett område.

Använd dig av URL-adressen

.org är en organisation. Kan man oftast lita på men inte alltid.
.gov visar att det är en statlig sida. Frågan är från vilket land.

.se eller andra länders liknande sidor. Dessa sidor är oftast bra sidor, men kolla alltid innehållet.

.net kan i princip vara vad som helst.

.nu kan också i princip vara vad som helst.

.com är kommersiellt, vill sälja.

En bra Internetsida:

- Är lätt att använda och den innehåller tillräckligt med information om den/dem som har gjort sidan så att du kan bedöma tillförlitligheten.
- Sidan innehåller information som överensstämmer med andra källor.
- Innehåller länkar till annat material som är bra att kunna använda sig av och att dessa sidor då innehåller information som går att lita på.

Tänk på denna mening så kommer du ihåg det mesta:

VEM säger VAD och VARFÖR?